

Hind . . . . . 3 kop  
 Postiga . . . . . 5 "  
 100 lehte . . . 200 "  
 100 postiga . . 250 "

Kuulutuste hind 5 kop  
 pettit riba.

# Mõtte wiiwul

Tellida:  
 Нарва, Т. М. Франц-  
 дорфу.

Kes 4 ekf. tellib saab 1 prii  
 Kes 2 " " " 1/2 prii  
 Kes postita 5 ekf. 1 prii

Toimetanud **T. M. Franzdorf.**

## Puuri lind.

Ei ole hõiske-helid  
 Mis laulab puuri sees,  
 Lind teistest lahutatud  
 Kui loodus õilmetes.

Neid igatsus ja walu  
 On kutsund ilmale —  
 Ah! wangistatud laulik  
 Lääks wabalt lennule! —

Oh ärge wangistage  
 Te' waba linnukest,  
 Sest puuris wärisewad  
 Ta toonid needmisest! —

*Marie Haawa.*

  
 TOIVO VAALMA  
 KÕRGUST



## „Wiimast korda!“

Mahe kewadine õhk õljus üle ma. Lumi hakkas julama, wecojad woolama — inimised elunema.

Wara hommit.

Tea kuist on keegi isand, kellel piff kaupmehe moodi põll ees, pifasäärtega jaapad jalas ja ihimiga, nokaga, miits peas mille fees suur paks wõru — tunnistus, et mees pea peal korwiga kaupa ümber kannab — õlle pudeli kätte jaanud ja istub nüüd uulitja äärje patu ehk posti — otjas ja mekkib jeda...

Arwa astub keski ilma sõnalaujumata temast mööda. Üks annab nõu pudeliga koju minna, seal juua. Sellele wastab jooja „wiimast korda!“ Teine hakkab hurjutama ja sõnab, et kas keski istuimene nii wara hommitu juba juua julgeb. Ka sellele on wastus „wiimast korda!“

Neqlajelt astub wiimaks kordnik tema poole.

Mees tõuseb ülesse ulatab sellele käe ja algab kogeldades:

„Anna andeks, et nii wara hommitu wäljas olen — see on wiimne kord!“

„Mis see tähendab: „wiimane kord?““

„See on mu elus wiimane kord juua!... Enam ma ei joo!“

„Mis siis, kas lähed Narowasse, wõi tõmmad end ülesse?“

„Witte jeda ega teist! Kui teil aega on siis kuulake minu lugu?“

„No eks aega ifka ole — aga mis ihe joodiku elulooga mul tegemist on — kõnele siis?“

„Ma olen kaupmees — ehk tunnede mind?“

Kauplen turu nurga peal — wene wanka ja wene wanka — nõnda mind kutsutaksegi.

Mul on aga wäga alb omandus — ma joon. Mu naine, lapsed ja neid on tilkki 7, küll keelawad mind, hoiatawad — aga ma ei saa parata pean jooma! Wiina wandu-

fin ma küll õpetajale igaweste ära, aga nüüd joon — õlut. Ja tänasest päewast, sellest wara hommitust peale — joon ma

„wiimast korda“; kui selle pudeli otja jaan siis tema, wastu jedajama posti puruks löön, koju tõttan, riidesse panen ja otse kohe kirikusse ning palun seal omad patud andeks, tunnistan õpetajale omad süüid üles

ja — enam ma ei — joo!... Soowite ehk minuga seda „wiimast korda“ kaasa mek-

tida?“ Kordnik ei joomi. Mees jutustab edasi. „Ja jah — see on mu elus wiimane kord!... Enam ma jeda õlle toffi oma

juhu ei saa wõtma?“ Ei ije oftma, ei ka teistele pafuma!“

„Jõuad ja ka oma tõutust pidada?“

„Niisama kui ennegi!... Niisama kui wiinagi juures!... Mina olen ije oma kohta wäga walju ifeloomuga mees!“

„No miiks ja siis täna weel jõid, kui ije kirikusse lähed?“

„Waat jellepärašt, et see jušt see „wiimane kord“ ongi! Kuda ma siis õpetajale lähen pihtima, et wiimast korda jöin, kui ma purjus ei olegi?!... Ei, see pidi ja peab jušt nii olema — „wiimane kord“ jäeb ikka wiimaseks ja enam mitte!...“

„No noh—eks me näe, kuidas jelle wiimasega weel lugu on?... Jöuad sina ka oma jõna pidada?... Kui ei siis saad sellega!...“ Sa korrapidaja raputas mõkka!...“

Ka meiegi ei tea weel kuidas „wiimase tipfuga“ lugu on — ujume aga, jelle mehe kindlaid näujoona nähes, — et tema tõesti wiimaseks jäi.



### Lapsed.

Nad mängisivad aasa peal  
Ja röömsast naersivad,  
Kui hõbe kõlas nende heal —  
Kui laulu läksivad!  
Üks oli nagu Juuni-öö,  
Täis waikist magusust —  
Ja teine nagu heli-töö  
Täis tuld ja elawust!  
Üks oli nagu suwe ilm,  
Nii sinisilmiline —  
Ja teisel säras sõstrasilm  
Kui Lehepäikene.  
Ah! sügis suwe häwitab  
Ja kadub lehekuu —  
Ja elu maru waigistab  
Mis laulis laste-suul!...

*Marie Haawa.*

### Soowimine.

Kui peegel läigib ta  
Nii selge säraga  
Weel orus oja pind!  
Nüüd taewas täheke  
Küll! hülgab heleste  
Ja ojas waatab end.  
Oh oleks oja sa  
Ja tähekene ma,  
Küll oleks armas siis!  
Sealt wöiksin alla ma  
Su silmi waadelda —  
Oh õnnis paradiis!...

*Elwine Feldmann.*

### Suwel.

Armsal kallil auul  
Paistab päikene,  
Kambrišt hälli-laul  
Kõlab kauniste.

Pöllul wilja-pead  
Ilul paistawad  
Aias marja-read  
Oksal kiiguwud.

Kui nii mets ja aas,  
Õnnistud on maa —  
Armas abikaas,  
Mis siis mõtled sa? — —

*Elwine Feldmann.*

### Ei ma tea.

Ei ma tea, kas hilja tuli  
Wõi ehk wiis ju ammu oli,  
Et on neiu huuleke  
Kui kewadene tuuleke.

Praegu wiibis minu rinnal,  
Juba näen tad wöeral pinnal  
Arm-öisi nopiwat  
Teisel peul kinkiwat!...

*J. A. Feldmann.*



### Melipühi jutlus.

*Ernst Weigelt'i jutustus.*  
Cestistanud J. K.

#### III.

Luha talu ei põle enam. Tuli on ära kustutatud. Ainult suits tõuseb weel ülesse. Dmetigi — peremees kihutab hobusele piitsa andes, kiirel jõidul, sinna. Tal on ainult üks mõte: „minu lapsed“!

„Pea finni“! kijendab ta juba kaugelt ühele juitjuit mustats kõrwenud ja kattiste riietega mehele, kes praegu talu poolt metsa püüab põgeneda. Waewalt jõuab ta weel edasi sammuda; tal on oma jagu käes. „Maja põletaja“! mürišeb jälle wantrilt ja lähemal filmapiigul on Luha peremees wantrilt maas, haarab põgeneja kraest finni ja wirutab ta maha.

„Kuuse peremees“! hüüab ta häkitšelt. Mõistan, see oli minu tegu! Aga minu lapsed! Kus on minu lapsed“?



Ta jätab kaitseta wastase maha ja tormab koju.

Seal tuleb aga wana Leenu kaeblikul näul tale wastu.

„Peremees! Peremees! mis te temale te- gite. Tema oli see, kes teie lapsed ja mind tulejurmast ära peastis, tuleühtitaja raske wõitluse järele ära wõitis ja tule ära kus- tutas enne kui see juureks jai miina. Poleks teda olnud, siis oleks siin kõik maani tuhaks põlenud“.

Peremees seijab kohmetanult püsti ja ei jaa millegifti aru. Siis wõtab ta lapsed oma jülle. Ta ei teadnud nüüd enam midagi muud, kui et ta nad jälle tagasi oli jaanud; alles pärast torкас tale meelde, et ta juure kahju eest oli hoitud jaanud.

Nüüd tuleb ta naine koju. Teised kogunwad endid kokku. Üks jutu kõmin ja lärm on igal pool.

Waheajal on asjalood selgeks jaanud. Aitas kinni seotult maas olemis tuleühtitaja on üks peremehe eadine, warguse pärast ära aetud julane, kes täna kiriku ajal pa- raja aja oli arwanud olema, oma kätte maksimist korda saata.

Kättemaksimist — taju oli ka Kuuse pere- mees oma õnnelikule protsessi wastalijele tõutanud ja oli jellepärast segases olekus aga ilma ühegi hea mõtteta metsast näh- tawalt päris tühjaks jäenud Luha talu waadelnud.

Seal nägi ta, et keegi teine, keda ta wäga hästi tundis, tulnud oli, et tema ajemel kätte maksimist enese peale wõtta. Kui aga siis korraga appi-hülle laste juust ta kõrwu ulatas, tuli tale meelde, et ta ise isa on — ja nii oli ta Luhale tormanud, ei mitte kättemaksma, waid peastma.

Seda aga, mis ta jääl tahtnud oli, teadis ainult tema ise, kuna ta naine seda pal- jalt aimanud oli, ja nüüd teistega üksnes jeda kõneles mis tema teinud oli. Veel kord pani naine käed kokku ja waatas tänu- likul pilgul ülesse taewa poole. Nelipühi jutlust kirikus polnud mees mitte kuulda tahtnud, nüüd aga oli ta jeda — laste juust kuulma pidanud!

Oma kõlwatuft tundes oli ta teiste hul- gast ära ruttanud. Ta ei tahtnud ühtegi

tänu, kõigewähem aga sellest, kelle lapjed ta praegu peastnud oli. Seal oli aga Luha peremees temale järele tõtanud, et tale teuga näidata, mida tänane Nelipühi jut- lus tale oli õpetanud — nimelt wenna- armastust. Ta andis teisele ta heina- maa tagasi ja wõttis pooled kohtu kulud oma kanda. Ja siis nähti mõlemaid waenu- likkustid naabrid Luhal üheskoos wennalikult Nelipühi pidawat.

Ö ö p p.



## „Kuningas-habemeajaja“.

Ujalooline jutukene Ludwig XIII elust.

R. Nostrumi järele C. M. Franzdorf.

„Kujutage omale ette, Sübua on mu habeme maha wõtmata jätnud?! On ta jeda meelega wõi kogemata teinud — unu- stanud — jeda ma weel mitte ei tea“!

Kende sõnadega astus Ludwig XIII, oma hoowinarri Anshelli ette.

„Misjugune üleannetus!“ wastas narr.

„Kas ei wõi jina mu lõuga filedaks teha?“....

„Do, ei isakene — jeda wõib kõige pa- remine minister-kardinaal Anshelli teha....

„Jäta oma nali!... Tule ja aja mu habe maha!“....

„No olgu siis, kui just muidu läbi ei jaa!... Kus habemenuad on, mu isake?!...“

„Seal, laua peal!“....

„Siin on teil tool — istuge!...“

Anshelli sõnus ihalwratiku kuninga kaela ümber, tegi seebi walmis ja hakkas kuninga lõuga puhastama.

„Ettewaatlikumalt!“ hüüdis kuningas. „Homsest päewast peale, jaan ma iseendal habeme maha ajama!... Ega see suurkunst ei olegi, mu Anshelli?!...“

„Witte põrmugi!“!...

„Ma arwan aga et teise habet raskem jaab olema ajada?“....

„Pole wigagi — ka jellega jaab toime. Mina näituseks õpisin ainja pooltunni jees jelle kunsti kätte!...“

Habe sai õnnelikult lõuaotjast maha wõetud. Kuningas pühkis lõua puhtaks, waatas peeglisje ja käänis hoowi narri poole järgmistele sõnadega:

„Nüüd palun ma — olge nii lahked — Anshelli ja istuge!“...

„Mina?!... Mind?!...“

„Ma soowitsin oma wõlga kohe ära maksta?“

„Kuidas pean ma teid mõistma; Kõrge digufearmastaja — Ludwit?!...“

„Sina ajasid minu habeme, lõuaotjast ära ja nüüd soowin ma sinuga jeda jama teha!“

„No teie ei oska juba... teie...“

„Eks ma õppi!“

„Kõrge, püha, õige kuningas — kuidas wõtte teie nõuda et üks hooiwiojaline oma lõuga ja habet teie kätte usaldaks... annaks... et teda... oo...“

„Ära kardada, — ega ma ju kõri maha ei lõika!“

„Ja teie, kõrge kuningas, arwate et habemeajamine aga naljaasi on?“

„Sa ihe ütlesid ju, et habemeajamine wäga kerge kätte õpida olla?... Näitusjeks olla sina selle kunsti ainja pooletunni jookful ära õpinud?!... Ja sellega wõin ma ju hästi lõbufaste oma aegawiita?!...“

„Kuninglik kõrgus!... Wabastage mind sellest loost?... Ma palun teid, kõige pühade nimel?!“...

„Ära piri narri!... Istu ruttu tooli peale!“

„Kas tõeste mu kuningas — tahate mu kaela maha wõtta?“

„Ära aja rumalust!... Istu, ma käsin sind?!...“

Ja jell puhul oli kuninga sõnadel niisuguse kõla, et waene narri enam kuidagi moodi wastu rääkida ei suutnud, waid tummalt oma kõrge habemeajaja peale wõttima jäi ja siis waikfult tooli peale maha istus.

„Mu keiser, mu walitseja“, hädaldas ta jumahirmul — „lubage mulle oma kuninglik auusõna — et teie mulle mitte paha ei tee?!...“

„Ma tõutan sulle, et ma sulle mingi sugust paha ega kurja ei tee!“

„No hakkate siis Jumala nimel peale!“

Kuninglik kõrgus õnnistas Jumala nimel oma peale hakatawat tööd; tegi wahu walmis ja wõidis narri lõua üle.

„No ittle nüüd, kas ma halvaste sinu lõua üle määrinud olen?!...“ küsis ta Anshelli käest.

„Kuninglik kõrgus — nuad on küllalti terawad!“

„Arwad jeda“?... küsis see, mugafid ihudes.

„Kui ülesliiga terawaks teete — mu kuninglik kõrgus — siis kipuwad nuad ihusse!... Halastage mu waele lõua peale?“ palus narri kõigest ihust wabijedes.

„Ära kardada, mina jaan sinu habeme hülgawalt maha wõtma!... Istu julgelt — ma algan!“

„Tafemine — ettewaatlikumalt — kuninglik kõrgus!... Jumala eest — ärge hädaline olge!“

Töö läks wirga Ludwit XIII käes hästi korda. Natuke aja pärast lausjus ta:

„Walmis!“

„Tänu juure Jumalale!... Hädaoht on möödas!“ hõiskas narri hülgawail silmil.

„Kas oled mu tööga ka rahul?“ küsis Ludwit.

„Miks mitte?... Wäga rahul!... Ja ma wannun kõige pühade juures, kellede nimed aga kalendrites ülewel on — et teist see esimene habemeajaja, terwes riigis saada wõib!“

„Ütle rahaasjade ministrile Butillile — et tema sulle 1000 franki annaks!“

\* \* \*

Ja sellest päewast sai kuninga armijamaks ajawiteks — habemeajamine. Tema sai jelles kunstis nii kaugele, et Anshelli, jeda ta igapäew mitmele korralt habemest puhastas, jeda „kuningas-habemeajajaks“ kutjus.

Peale narri kesse hakkas tema ka teiji hoowilasi habemetest wabastama ja nii jõudis kord ka esimese kardinali Rishelli habeme kätte. Wägew minister pidi kõik oma kõne ja waimu anni kofku wõtma, et oma kallist habet kuningliku habemeajaja terawa nua eest peasta!...



## Tohtri-kirjad.

I. Lanski jutustus.

Eestistanud C. M. Frandorf.

II.

Za nüüd kolmanda juurde. See on üks wastiklane wanapiiga Uttina. Tema juures on kaks juurt puudust — esimene tall on üks onu Peterburis, prohwešsor, doktor ja arstliised raamatud!... Haigus arwatakse „fibroma uteri“ks. Za need mõlemad puudused teewad mulle tõsi peawalu. Wana prohwešsor on ise haiguse rohitjuse käigu sisse seadnud ja nõuab nüüd, et mina rohud kätte annan ja igas kuu talle Peterburi, haiguse paranemiseft aru jaadan. Kuid tema rohitsemise sisseseade ei ole minu arust õige — kuid ma ei wõi wastu rääkida!... Teiseks peetakse meie päiwil iga kõrgema isiku wigade parandamine — kangekaeluseks ja meie wennad saawad seda siis igast kandist tunda!... Kui hõlpsaste ei wõi ma tema püha wiha alla sattuda?... Za kas ma ise ilmeksimata olen?... Naljaks on öölda: uskuge oma kõrwa, — jelle organi sisse, — mis weel koguni järele uurimata on!... Oma 10 aastasel tohtri, ametis oelul, tean ma wäga, mis kõrw tähendab?... Ma ei usu ilmaški et haigerind, mida ma kaks kolm päewa olen kuulnud, ifka ühed ja needjamad healed kuulda annab!... Minult Zumal wõib siin otjuft anda: kas tohtri kõrw, ehk jälle haigerind — muutwad!... Za nii siis teen ma iga kuu prohwešjori haiguse käigu üle aruande, mille siijusise ma ifegi ei usu. Ehk miiks peakski alati tött usutama?...

— No kuidas terwisega lugu? küsin ma wanapiiga käest, kes kolme willase teffi sisse mäsfitult, kiitoolis istub.

— Halb!... Wäga paha, — wiriseb tema kui uss pajupõesast. Kus juures ta kihwtiselt mulle näkku wahib; — ülelignepalawus, graad näitab ju 37 — mu ihu ja rind — walutawad!...

— Palun riietest wabastada?... lausun mina ja teen wälja kui kuulakšin ta kurtmist ofawõtlikult pealt.

— Nu ja, on ju haiguse muutusi, werewoolusi... tarwis aga kamprejs peal hoida...

— See on ju surm!... pirišeb wanapiiga siijisebes.

— Ei mitte!... See rahustab, see jahutab werd!... piilian ma kähku kosta, et mitte arstiteaduslisje waidlustesje sattuda.

— Nu jah, ma mõistan!... Aga mina tahan palawust seest poolt wälja ajada — mitte sisse!...

— Za muidugit, muidugit — wälja poole!... ruttan ma jällegi haigele appi ja teen hoopis ofawõtliku näu, kui tunneks ma haigust ijeeneje külljes; — aga kuulake sugukene ka mind?... Wõtte üks puhast kätterätti kastke tulisewee sees üleni märjaks... wäänake kuiwaks — ehk lijage wette sugu puhastatud terpendini õli — ja pange waat seie, seie kõtja ja mäsfige wanelli tekiga pealt finni!...

— Mull on nende määrete järelbusele juba siin näpifud ülesse ajanud... lausub wanapiiga oma alla wajunud rinda paljastades — ma kardan et terpendini õli mu ihu katki jõõb?!...

Selle wanatüdrukuga olen ma igawesjes kimbatuses. Za ise loeb tohtrite kirjasi tunneb arstimise käiku ja — temaga ei wõi kuidas tahte teha!...

Za jelle kõige eest maksab ta, oma onu ette kirjutuse töttu, ühe ainja rublakeje mulle korra nägemise eest!... Iga päew piilaks ma temast lahti jaada!...

Nüüd tuleb mull miljonäri Gubkini juurde minna. Za elab omas majas. Ma olen jeal maja tohtriks. Nende maja elanikude arwe on imelik. Gubkin on üks isewiisilistest elukatest. Nastate poolt üsna noor, aga haiguste poolest juba kaunis wanatüdikene: tema jalad ja käed wabisewad, selgroog walutab ja hoiab teda waewalt ülewel. Silmad on tuhmid, eluta. Za räägib alwasti, ehk küll haritud ja tark mees on. Gubkin oli oma terwisest hoopis isewiisil lahti jaanud. Za kartis oma naist kui tuld ja hakkas tajakesi jooma. Za jõi üks kōit mis aga ette juhtus ja seda niijuguse ettewaatusjega, et meie piijukeses linnakeses kēski seda tähele ei pannud... Ka tema wõttab mind niijama juure lastujega wastu, kui Olenowgi. Za waewalt oleme me tema kabinetis üffinda, kui ta mulle kalli figari

juhu torkab, kus juures ta wahest magus-hapu, wahest aga lõbusanaeratama näo teeb.

Esimehe minu küsimise peale wastab ifka:

Wilets!...

Siis jätan ma tema natukejeks ajaks rahule ja panen teise küsimise talle ette. Ja see on:

— Mis siis; kas cila midagit ijeäralist oli?...

— Tjet!... lausub ta selle peale ja näitab jõrmega ufje poole. — Nüüd hakkab ma jälle neid pooltooreid lihakoogisid jõvma!... Ah, kuidas nad mulle ei meki?!... Taewalised „lihakoogid“!... lõpetab tema üleiltdse hiilgawa näuga.

— No mis siis?... See on ju tubli kui jõõgi ifu on!... wastan mina, haigega rahul olles.

— Aga teie ütlege mu naesele, et neid kookisi juft mulle mu terwise parandamiseks waja on?... Mina... tjet — mina, mina ife aga waidlen kui hull selle wastu — et nad mulle juugi ei mekki!...

Ma luban jeda ja me lahtume kui kõige paremad jõbrad. Gubkini poolt astun nende laste kambriksje. Siin wõtab mind Gubkini proua wastu. See on üks haritud kaupmehe tütar. Ta on omas elus mitujada esempläri tohtriteaduslihi raamatuid ära kuuqistanud ja taub nüüd oma järeltulejatele, kui wana unter, noortesoldatitele — neid peatüffa pähe!... Näitujeks olla ta ei tea kust kohast, ehk mis raamatust jeda lugenud, et ülelignie jõõmine — jõolikaid lajaks rebendada — ja nüüd peab ta oma lapsi — näljas!... Ja nii ei lähe me kuidagi kofku! Mina jõowin tema wanema tütrele wärsket õhku, wabat liikumist wäljas — tema aga nuttab jõõgi ülelignise kallal!... Ja kõige enam kardab ta „nohutõbe“. Ta olla Jumal teab kust lugenud, et nohust wõida ta piaaju põletif jündida?... Ta kardab ta wäga, et haigus teistest, tema juurde jisse ei saa kantud. Jga päew tuleb ta peale teretust, jelle küsimisega mulle wastu:

— Aga kas te täna weel mitte mõne külgehakawa haige juures ei olnud?!... Auu-jõna — ei olnud?!...

Dni lapsi ei laje ta tuastki wälja — kardab et õhus lendawad piisielufad — bat-

fillid — nende külge hakawad. Ka kooligi ei julge ta neid, jellesama arwamise pärast, mitte jaata.

Haritud teadlane kutsub omi lapsukeji, kui kana omi poegi, mitmesuguste healit-justega, magadis kambrikt, wälja. Need ei taha tulla, siis haarab ühe 12 a. poisikeje käisest kinni, kesje tema käes, kui kanapoeg kulli küüntes, kiutjub: „emake, ma olen ju terve!“ Aga kas ema jeda kuulab? Ta tasfih poisikeje minu ette ja jõneleb:

— Waadke, waadke Wladimir Meksand-rowitsh — tema parempoolist purihammast?... Mina arwan et jee hammas teisest pit-tem — wõib ka olla paksem ja juurem on?... Hoidku Jumal, kui jee tõuf üksford walutama hakkab?!...

(Särg järgmises numbris).



## Muinasjutt.

G. P. Danilewski järele W. Rind.

II.

„Lõin wee all käjes oma pale ära!“ wastas ingel.

Ja waata, mis Jumal tegi, jee oli hea. Päikene tõufis ja läks looja. See oli esimene päew ilmas.

Õhtu eel waatis Jumal oma seljataha ja pani tähele, et ingel midagit oma juust wälja wõtab ja päewalooje poole wiskab, kust niijammuti maa, mäed ja orud ülesje tärkasiwad, ainult jelle wahega, et nemad paljad ja ilma ehtedeta oliwad.

„Mis teed ja siin, minu seljataga?!...“ küjis Jumal inglilt.

Ingel waikib.

„Tummista, — jina warastafid muda ja peitfid jeda minu eest ära?“... räägib Jumal edasi.

Ingel tõutab wandega, et ta mitte ei ole muda warastanud, ega juhu ära peitnud!...

See pahandas armulist Jumalat.

„Ole siis ära neetud!... Saadan piad ja olema — mitte minu esimene ingel!..“

wastas Jumal kangekaelse inglise ja kadus ilma tema peale kordagi waatamata, päikese tõuju poole, kõrgelle õhu sisse ära; kuna ingel aga ikka madalamalle ja madalamalle wajas!..

...Jumala külmamistest tuliwad head inimesed ja maad, jaadana külmamistest aga pahad ja walelikud inimesed. Ja sellest päewast jaadit hojab jaadan ikka wette ligidal. Weehaljad ja näffineid on tema lapjed.

„Alga kes neid ka on näinud, neid weehaljaid ja näffineiusid, wõib olla et neid ehk ei olegi olemas!..“

„On ikka! Minu wana isa ise on neid näinud, kahte korraga, — üks on juurem teine wähem olnud!..“

„Kus ta neid nägi?..“

„See oli ammuigi juba. Isa wedas Nikololi all inimesi üle jõe. Nii olla — kuidas ta ise pärast rääkis — weel pahem olnud kui nüüd, tema ei ole lootust wett junnud wälja kühweldada, nii kange olla torm, nii mäsjarw jõgi olnud. Ja seal seisjab korraga, kui maa alt wälja kaswanud, üks musta nāuga mees tema ees. Wihma walanud kui ämbri äärest kaela, must mees olla aga kui nāju kuiv olnud!

„Tere õhtut wanake!“ alganud must mees, — „ole nii hea ja wii mind üle jõe?..“

„Kuda ma sind nüüd küll üle jõe peal sin wiima? Näed isegi kuidas wihma maha walab ja torm wee laenetama paned?..“

Must mees olla aga natikene naeratanud ja siis kostnud:

„Mis ja kardad?... Minuga ja ikka märjaks ei jaa!..“

Ja ime: wihma jadanud kui uawarrest maha, aga must mees on kuiv kui piisirohi; ta koputanud weel kepiga oma saabaste pealt tolm maha!

Isa löönud risti ette. Siis hakanud paati lahti peastina.

Ei tea kuda ta oma pia ülesse tõstnud ja näe — seal seisnud kaks meest tema juures! Teine olla üks piisitillufene roheline habemega wanakene olnud, kellel piits pihus ja kes ise üleni mudaga koos on olnud.

„Mis jull wiga on, kalamees?“ küsinud ta isalt.

„Eks ja näe, see inimene siin tahab üle jõe wiidud jaada, aga ma kardan, et ehk meie ära ei upu?!..“

Siin waadand weikene wanamees, oma punnisfilmadega, mustamehe otja ja hakanud karkima: „Kas ja ei tea, kus ju ammet?!... Sina pead joodituid kõrtsidesse tassima — aga mitte siin ümber lonkima — küll ma julle näitan?!..“

Ja wiimaste sõnade juures olla ta piitsaga wa musta parkima hakanud. See pistnud plehku. Weikene tema järele. Ja nii jooksnud nad otsekohe jõkke. Alga näe imet: kumbki ei waju wette! Mõlemad sibawad kui mööda jäetanud wee pinda edasi. Need oliwad wee, ehk jõehaljad!.. Ja nii on siis ikka jõehaljad olemas — ja sellest selgub siis, et kuhu jaadan muda pildus, sinna siis ka jääraseid pahad inimesed ja waimud siginesiwad. Ja nii läks kaua, kaua edasi jeni, kui Jumal ise üksford taewast maha tuli ja kerjajana seie elama asus...

„Miksparast siis just kerjajana?“... küsis karune heal onnikese tagast.

„Et ise teada jaada ja näha, kuidas inimesed maailmas elawad.“

„Käagi siis edasi? Kui kaua minagi juba maa peal ei ela, aga sellest ei ole ma weel midagitti kuulnud?!..“

Rääkija waitis. Ta näis miski asja üle järele mõtlewat, siis tõusis ta üles, tõi sülega prügi tulde, istus maha ja algas:

„Jumal olla oma pühamehe apostel Peetrusega ennemuiste jalge mööda maad — ilmad ümber käinud, et näha-kuulda jaada, kuidas siin ehk seal inimesed elawad, mis nad teewad ja kuidas läbi saawad. Nõnda rännates olla nad üksford ühte suurde külasse juhtunud. Seal jäenud nad ühe toreda maja ette seisma.

„Täeme seie dömajale?“ küsinud Peetrus.

„Ei masha, rikkas mees muidu ei lafe, kui et meie piame homniku talle rehte peksta aitama!..“

„Lähme siis kõrtsi?“

„Ei, seal ei ole ka hea! Seal on muidugi joobnuid küllalt ja mõni purjus mees wõib meid pingi alla liukata.“

Peetrus ei kuulunud, ta läks rikkamehe juurde võõks.

„Senitaua kui naitš kodu ei ole“, ütles mees — heitke sinna murka, ahjutaha laiapingi peale magama. Naine on mull väga tige, võib olla et ta teid küll tähele ei pane. Sumal heitis teina poole Peetruse seljataha magama. Peetrus wälja poole.

Dösel tuli purjus naine koju ja hakkas mehoga riidlema: „Sina wanandid, eesjel ja hobune ühestükis! Sina wõttad kõitjugašid kaabakuid võõks!...“

Siis tõmmas ta luua nurgast ja hakkas sellega magajatele mööda külgi möötma. Kui ta küll oli end wäsitanud siis jäi ta winnaks magama.

(Võpp järgmises andes).

### Õnnetu mõrsja.

Üks ainus tund veel tohin rõemus olla —

Üks ainus tund!

Siis wõttan ahelad ja südamele

Ka wakselt und!

Üks ainus tund—oh pea see läheb mööda!

Pea läinud ta!

Siis olen selle oma — keda iial

Ei armasta!...

Üks ainus tund! Oh õis mu juustes närtsis

Oh närtsi saa!

Luul minu ümber närtsi, waiki päris orjus

Ei — salli sind!...

Üks ainus tund veel tohin waba olla —

Üks ainus tund!

Siis wõttan ahelad ja südamele

Ka jäädwat und!...

Marie Haawa.

### Ja ma tunnen.

Püha tundmus, kes sa tõstad hinge

Maisest murest läbi tähtede

Sinu käsul elu maru winge

Uinub ja hing lendab ülesse.

Sinna, kus ma lauluteed näen käima

Läbi rändawate tähtede

Kus näen päikest wajuma ja tõusma

Kus on pilwedele jooksutee!

Ja ma tunnen, — süda põues märkab

Kõrge looja, Isa lähidust —

Lapseline usk seal üles tärkab

Tunnen elu kõrget tähendust.

Et me peame ülemale püüdma

Peame Loojat ots'ma looduses

Teda nõudma, Teda ihaldama

Kuni puhkame kord Tema sees!...

Marie Haawa.

### Wahepalad.

Üks ajafiri toob kaunis keerulise aga ka naljaka loo ühe wallakohtu mõistmisest, kuhu üks advokat, üht talupoega kaitsma oli tulnud.

„Mis asja teil on“? küsitasse advokatilt.

„Mina tulin talupoja Wäsi Antonowi eest wastust andma, et tema ajemel tema kajuži kaitssta!...“

„Kiii!“ wenitab kohtunik.

Siis pöörab ta end kirjutaja poole ja küsib:

„Aga kuidas jelle wa Wäsilile, tema kelmistükide eest — ma arwan et peab küll „külma sauna tegema!...“

Kirjutaja otustas, et seaduse järele talle witju peab jaama!...“

Siis küsib, üks kohtunik teiselt:

„Mis arwad — kümme lastu, wõi?!...“

„See on wähe! wõib oma kaskümend ära anda — ja egas siis Wäsi juetud saa?!...“

„Kirjuta, et oleme otustanud, kaskümend tulist talle ära joolata!...“

Siis hakkas advokat wastu waidlema.

„Olge head — lubage, mina ei ole ju veel tema kaitsjeks mitte midagit ära saanud öelda — minul on ju sõna õigus...“

„Mis õigus?... Oled ju fina, — auustatud härra Wäsi käest raha wõtnud?...“

„Olen!...“

„Ja kohustajid tema eest wastust andma?!“

„No — aga...“

„Ei fiin mašja enam misški „aga!“ Anis-jimöts — too witšad šei!...“

Ja enne kui kohtunud advokat aimatagi juutis — oli tall „keretäis“ käes!...

Ja jah — oli küll ennemuiste Ratwere kohus hull — nüüd on wallakohtud palju hullemad! —

Дозв. цензурою — Юрьевъ, 5 марта 1903 г.

Trükitud R. Pöder'i trükikojas, Narwas.